

Afz. Kabinet Burgemeester

Aan
Jeugdraad Gent
Kammerstraat 10
9000 GENT

Contactpersoon
Inma Roldan (inma.roldan@stad.gent)

Datum
27 januari 2022

Uw kenmerk
Advies-nr. JR/21/16
Ons kenmerk
PVV/IRL/2022/002

Advies seksueel grensoverschrijdend gedrag

Geachte mevrouw Coppens
Geachte mevrouw Depredomme

Vooreerst willen wij jullie bedanken voor jullie aanbevelingen. Het toont goed aan hoe dit thema, héél terecht, leeft bij jongeren en heel specifiek bij studenten. Uit het voorlopig rapport van Plan International blijkt dat jonge vrouwen het vaakst geconfronteerd worden met seksueel overschrijdend gedrag. Dat zijn jullie. En daarom is jullie stem ook zo belangrijk.

Wij zijn verheugd vast te stellen dat de door jullie gemaakte aanbevelingen of reeds werden vertaald naar concrete acties of werden opgenomen in de doelstellingen van de Taskforce Seksueel Geweld die we hebben opgericht. Wij overlopen ze graag;

Is er een soort van taskforce/team/werkgroep binnen de stad bezig met SGOG (of is dit een thema binnen de handhaving)? We stellen voor om hier ook het middenveld, zoals Meldet, te betrekken?

Stad Gent was er al langer van overtuigd dat een complex fenomeen zoals SGOG een holistische aanpak vraagt. De roep vanuit de maatschappij om nog kordater te reageren tegenover alle vormen van SGOG heeft ons doen beslissen om Taskforce SGOG op te richten die de bestaande werking versterkt en een forum biedt aan de verschillende stakeholders om echt samen te werken en tot concrete resultaten komt.

In deze structuur sluiten verschillende partners en organisaties aan uit heel verschillende sectoren. We hebben er voor geopteerd om de burger zo goed mogelijk te vertegenwoordigen door heel breed te gaan. Dit zijn organisaties zoals Meldet.org,

Postadres Stad Gent – Burgemeester Mathias De Clercq | Stadhuis | Botermarkt 1 | 9000 Gent
Bezoekadres Stadhuis | Botermarkt 1 | 9000 Gent | Tel. 09 266 54 00
burgemeester.declercq@stad.gent | www.stad.gent
Bus 3/17/18/38/39 (halte Stadhuis) **Bus** 5/52/53/54/55/55s/57/58 (halte Sint-Jacobs)
Tram 1 (halte Korenmarkt) **Tram** 4 (halte Belfort)

U hebt altijd het recht om uw gegevens in te zien en om foute gegevens aan te passen.
Ga voor meer informatie naar www.stad.gent en zoek op 'Met respect voor uw privacy'.

maar ook openbaar vervoer, jongerenorganisaties of onderwijsdiensten, politie en parket.

Op die manier krijgen wij diverse input om acties op korte en lange termijn te bepalen. Om zo concreet mogelijk te kunnen werken hebben we een onderverdeling gemaakt op basis van probleemgebieden en starten we met drie verschillende werkgroepen. Een eerste werkgroep gaat zich focussen op seksueel grensoverschrijdend gedrag bij ontmoetingsplekken voor jongeren, een tweede werkgroep gaat werken rond openbaar vervoer en een laatste op nightlife. De drie thema's werden gekozen o.b.v. de voorlopige resultaten uit Gents onderzoek (Plan International). Deze werkingsgebieden kunnen zich op termijn uitbreiden/verleggen afhankelijk van de noden.

De Stad wil ook de jeugdraad bij de werkgroep jeugd betrekken, gezien jullie een cruciale rol spelen bij de vertegenwoordiging van de Gentse jongeren. De eerste bijeenkomst zal plaatsvinden in februari/maart en jullie mogen een uitnodiging verwachten. We hopen dat jullie willen aansluiten.

Meldet verzamelt meldingen rond SGOG. Op welke manier gaat de stad hiermee om? Kunnen dit soort initiatieven ondersteund worden door de Stad Gent? Op deze manier kunnen slachtoffers op maat geholpen worden.

Geconfronteerd worden met seksueel geweld kan een enorme impact hebben op je dagelijks leven, je welzijn, je zelfbeeld en je beeld op de maatschappij. Daarom voelden we ook op lokaal niveau de nood om dit fenomeen te onderzoeken. Daarom werd in 2021 een samenwerking opgezet met Plan 2 International. Zij kregen de opdracht om in eerste instantie data te verzamelen over SGOG en vervolgens vanuit de data suggesties te doen voor een aanpak van het probleem.

Tijdens een periode van 6 maanden werden meer dan 1000 verhalen rond SGOG verzameld. Op het moment dat de pins werden verzameld in Gent golden heel strenge Corona maatregelen met belangrijke beperkingen op het publieke en uitgangsleven. Dit geeft een vertekend beeld en maakt een vergelijking met de andere bevroegde steden (Antwerpen, Brussel en Charleroi) bijzonder moeilijk. Er werd de mogelijkheid gegeven aan de respondenten van het onderzoek om hun ervaringen te pinnen op een kaart en levert waardevolle informatie op.

Toch willen we hier een kanttekening bij plaatsen. Het verzamelen van gegevens op een kaart is één ding, wat je met de verzamelde data doet en hoe die geïnterpreteerd wordt, is een ander paar mouwen en moet omzichtig mee worden omgegaan. Een soortgelijk initiatief in Mechelen leert ons dat dit ook héél doordacht moet ingevoerd worden. Centraal staat dat we om de juiste redenen data verzamelen en dat de melder er baat bij heeft.

Maar men beseft dat het nog beter kan. Daarom zijn Parket en politie ook betrokken in de structuur van de SGOG Taskforce om hun visie en expertise over de materie te delen. Eventuele hiaten om effectiever op te treden bij SGOG zullen zeker aan bod komen.

Op welke manier kan er in het onderwijs meer aandacht zijn voor seksuele opvoeding / toestemming / SGOG /...? We zien verbetering op dit vlak, maar menen dat we nu volop moeten investeren in de komende generaties.

Het Onderwijs is effectief betrokken in de structuur van de SGOG Taskforce en zal aan de werkgroepen deelnemen. Op die manier kunnen we vinger aan de pols houden en schakelen op actieniveau waar mogelijk, lopende acties bijsturen of intensifiëren indien nodig of bestaand aanbod meer bekend maken

Stad Gent biedt alvast omstaandertrainingen aan om gepast te leren reageren op racisme, (seksuele) intimidatie en discriminatie. In 2022 starten we met het aanbieden van dergelijke trainingen in het secundair onderwijs.

Een school heeft de opdracht om kinderen en jongeren te helpen opgroeien tot gezonde en evenwichtige volwassenen die respect hebben voor elkaar. Dit is opgenomen in de eindtermen en ontwikkelingsdoelen vanuit Vlaanderen. Tot deze opdracht behoort ook het voorkomen van en leren omgaan met (cyber)pesten en andere vormen van grensoverschrijdend gedrag. We leggen dit niet lineair op aan alle Gentse scholen vanuit het stadsbestuur. Het is aan elke school om zelf te bekijken op welke wijze men dit concretiseert.

Het pedagogische project van het Stedelijk Onderwijs Gent, bijvoorbeeld, steunt op vijf pijlers. Deze vijf waarden plaatsen we dan ook centraal in onze werking. Iedere school bekijkt hoe ze dit concreet vertaald:

- Creativiteit en innovatie
- Diversiteit
- Duurzaamheid
- Maximale kansen
- Participatie

Daarnaast heeft het Departement Onderwijs, Opvoeding en Jeugd van Stad Gent een departementaal handelingskader opgesteld inzake grensoverschrijdend gedrag. Het gaat om GOG in de meest ruime betekenis van het woord. Een werkgroep is bezig met het verder uitwerken en concretiseren van het kader.

Of al deze instanties samen een voldoende antwoord bieden op de nood, bekijken we graag in de werkgroepen. Alsook wordt daar bekeken op welke manier de Gentenaars nog beter kunnen bereikt worden indien nodig.

Voorlopig werden volgende acties al ondernomen om meldingsplatformen bekend te maken:

- Binnen de specifieke opleidingen voor de horecasector wordt men geïnformeerd over de verschillende meldingsplatformen, zoals het ZSG of de 112 in noodsituaties.
- Het nieuwe loket tegen haatmisdrijven werd gecommuniceerd via sociale netwerken.
- Tijdens de jaarlijkse campagne rond familiaal geweld wordt op grote schaal het nummer 1712 bekendgemaakt.
- De Stad Gent heeft twee nieuwe websites met hulpmiddelen om ook deze situaties aan te pakken:
 - o <https://stad.gent/nl/student-gent/nieuws-evenementen/he-t-niet-oke>
 - o Seksueel geweld, seksuele intimidatie of grensoverschrijdend gedrag | Stad Gent
- Ook vanuit het actieplan antidiscriminatie worden omstaanderstrainingen georganiseerd voor groepen en verenigingen, alsmede voor gemeentepersoneel en burgers. Op die manier krijgen zij meer instrumenten om effectief in te grijpen en worden zij ook geïnformeerd over bovenstaande platformen

Kan er afgesproken worden met politie en parket om effectiever op te treden bij feiten die te maken hebben met SGOG?

Politie en Parket zijn gebonden door de wet. En de wet heeft zijn beperkingen. Het principe van het vermoeden van onschuld maakt onderzoeken waar weinig of geen materieel bewijs is bijzonder moeilijk.

Maar de wetgeving, en dus ook politie en justitie evolueren mee met hun tijd. Een aantal decennia geleden werd, wanneer er een zedendossier werd opgestart voor feiten die zich jaren geleden hadden voorgedaan, noodgedwongen geseponeerd omdat de feiten waren verjaard. Dit is nu, dankzij een wetwijziging, gelukkig niet meer mogelijk. Ook de huidige minister van Justitie heeft een wetsvoorstel ingediend met betrekking tot het verdubbelen van de straffen voor daders van seksueel geweld en een betere omkadering van de slachtoffers.

Sinds enkele jaren is er in Gent (en meer en meer steden omarmen deze aanpak) een gecoördineerd optreden van de Zorgcentrum Seksueel Geweld, de politie en het parket bij zedendossiers. Dit wordt door alle betrokkenen, dus ook het slachtoffer, als héél positief ervaren en die werking wordt in de toekomst versterkt.

Bij feiten van seksueel geweld kan een slachtoffer altijd terecht in het Zorgcentrum na Seksueel Geweld (ZSG). Daar worden slachtoffers een allesomvattende zorgverlening aangeboden. Dit gaat van de nodige medische zorgen, de psychologische opvolging en de nazorg. Indien gewenst kan het slachtoffer klacht indienen bij de politie die hun speciaal opgeleide zedeninspecteurs inzetten om de klacht te acteren en onderzoeken in de best mogelijke omstandigheden.

Ook voor andere feiten kunnen slachtoffers 24u op 24 terecht aan het onthaal op het Algemeen Politiecommissariaat van PZ Gent of kunnen een afspraak maken bij het loket tegen haatmisdrijven of via www.politiegent.be of telefonisch op het nummer 09/266 61 11. De politie zal op basis van de informatie een proces-verbaal opmaken en in samenspraak met het Parket instaan voor het verder onderzoek. Indien het slachtoffer dit wenst, kan er doorverwezen worden naar hulpverlening door externe partners.

Is het melden van SGOG laagdrempelig genoeg? Zijn mensen (slachtoffers, omstaanders, horeca, ...) voldoende op de hoogte van de manier waarop melding moet gebeuren? Kan hierover meer gecommuniceerd worden?

Zolang er feiten van seksueel geweld niet gemeld worden is de drempel te hoog. We moeten echter realistisch zijn, er bestaan héél veel vormen van seksueel overschrijdend gedrag, het fenomeen doet zich voor in erg verschillende contexten, zowel in de privésfeer als in de openbare ruimte en elk slachtoffer ervaart dit ook anders. Sommige slachtoffers doen onmiddellijk na de feiten aangifte, voor andere slachtoffers is dit een proces van jaren. Hier spelen een heleboel factoren zoals schuldgevoel, schaamte, angst voor represailles een rol. Dit maakt dat er een groot dark number is. Hoewel het maatschappelijk debat gevoerd wordt, heerst er nog steeds een groot taboe rond dit SGOG, wat de eerste stap naar een melding bemoeilijkt.

Op de website van Stad Gent werd een pagina aangemaakt rond seksueel grensoverschrijdend gedrag met de doorverwijzingen naar verschillende meldingsplatforms namelijk:

- Zorgcentrum na Seksueel geweld, dag en nacht bereikbaar waar slachtoffers van seksueel geweld terecht kunnen
- Onthaal lokale politie dat ook 24u op 24 open is
- Aan het loket tegen haatmisdrijven bij politie Gent kan men op afspraak melding maken van SGOG
- 1712 is een gratis hulplijn dat 7dagen op 7 bereikbaar is en waar men anoniem terecht kan voor alle vragen rond familiaal geweld en meer bepaald seksueel geweld

Bij een dergelijke dataverzameling, die niet representatief gebeurt, en veel subjectieve informatie bevat moeten we voorzichtig zijn bij de interpretatie ervan. Dit moet steeds met de nodige nuances gebeuren. Ook de doelstelling van een meldkanaal moet duidelijk zijn. Het is niet omdat je ergens online een pin kan plaatsen dat deze automatisch hulp op maat kan bieden. Bovendien moet bekeken worden hoe zo'n online meldkanaal zich verhoudt tot andere instanties waar slachtoffers kunnen melden en hulp kunnen zoeken. We gaan voor een constructieve samenwerking en moedigen de verhoogde bewustwording rond het fenomeen aan.

Personeel van horecazaken zijn vaak getuige én een eerste aanspreekpunt voor slachtoffers. Kunnen zij hierover meer gesensibiliseerd en opgeleid worden, zodat zij tijdig en op gepaste manier kunnen ingrijpen/vaststellen/opvangen/doorverwijzen wanneer sprake is van SGOG?

In Gent worden vormingen aangeboden aan uitbaters en barpersoneel in het omgaan met grensoverschrijdend gedrag. De vormingen werden georganiseerd in november en december van 2021 en waren telkens op maat van de horecazaak. De uitbaters, personeelsleden en securitymensen kregen concrete handvaten en good practices aangereikt om beter om te gaan met grensoverschrijdend gedrag. Zowel als ze er getuige van zijn als wanneer er feiten worden gemeld.

De opleiding was een pilootproject dat initieel gepland stond voor maart 2020 maar werd uitgesteld door corona. Alle horecazaken kregen de mogelijkheid om uitgebreid feedback te geven op de vorming en werd overwegend als héél positief ervaren. Met de feedback gaan we, samen met de werkgroep Nightlife, mee aan de slag. We wensen in 2021 een vervolgopleiding uit te rollen dat nog meer inzet op de specifieke noden van de verschillende horecazaken.

Horecazaken die hun personeel naar de opleiding hebben gestuurd krijgen campagnemateriaal aangeboden (stickers en poster). Dit materiaal richt zich op het cliënteel en stimuleert hen om de uitbaters/barpersoneel aan te spreken wanneer ze geconfronteerd worden met SGOG.

Op welke manier gaan politie en andere instanties om met meldingen van SGOG? Hoe worden slachtoffers begeleid?

Doordat er verschillende gerechtelijke feiten vallen onder de brede noemer van seksueel grensoverschrijdend gedrag kan men niet spreken van een éénvormige reactie. Een aangifte van een verkrachting vraagt om een andere aanpak dan bij klachten over catcalling. Echter, ongeacht de feiten, de zorg voor het slachtoffer en het op empathische wijze verzamelen van informatie moet centraal staan.

Vanuit Onderwijscentrum Gent is er de online databank met een overzicht van workshops en vormingen rond diversiteit in brede zin voor schoolteams, leerkrachten en leerlingen. Thema's zoals weerbaarheid, relationele en seksuele vorming komen er aan bod.

Ook vanuit Dienst Preventie voor Veiligheid wordt onder de noemer "Versterk het positief klimaat in je groep" een aanbod van vormingen en workshops gebundeld voor alle eerstelijns werkers, ook onderwijs, met oa thema's zoals weerbaarheid, omgaan met straffe uitspraken van jongeren,...

Met de meeste hoogachting

Mieke Hullebroeck
Algemeen Directeur

Mathias De Clercq
Burgemeester

